

В'ячеслав Гук

Часопис "Соборність", Ізраїль, 1-2, 2016

НОВІ ВІРШІ

*Як ляже трупом день
На сонне лоно трав
І вкриє чорний шовк
Засмучені поля...
Володимир Кобилянський, "Лебідь"*

КРИМ

Обірваний спокій – ніби старе вітрило з вигорілої на сонці парусини, чоловік при кермі автомобіля бере трохи вгору, а потім навідліг, вбік, особливість землі – у збереженні пам'яті воєн, де горлу не стане сили; ніщо не зможе змусити серце сповільнити, спростити те, до чого звик

він, колишній вояк, що хлопчиком старанно співав у церковному хорі, від самого малечку був завжди залежним від найрідніших йому жінок, так добре можна простежити поцілунок, відбитий у дзеркалі, очі хворі і те, на що перетворюється тіло в результаті розпаду; стишуючи крок,

час простує далі, навмання обминаючи гнізда ос; завтра або сьогодні він хотів повірити у невинність крокви, стовбура дерева, який укляк, погляд неприступного дивака завжди був живим, але про це вже годі; жахний голод всередині його душі занадто викреслений, наче вапняк

життя, немов рештки їдла, що геть прочахли серед пригаслого приску, як хист до механіки чи порослий сухим глодом подоланий крутосхил, так ледь бовваніє сіра чайка над річкою, так самітник чекає на звістку, коли час утрачає свою привабливість і жахливо бракує душевних сил;

дуже в пору відчуття страху плавця, що стрибає стовбула з трампліна – це невідпорна сила, аби не вигасло давнє багаття занедбаних почуттів, заростає рана новою шкірою, і кощаве обличчя вкриває цупка щетина, і звичайне мовчання стає як набуток теплих і давно вже забутих слів;

неважливо, чи буде вже жорно потужною можливістю душі та плоті; дорога з твердим покриттям, вимивина, шалений і чуттєвий водорій, бути єдиним у своєму роді, важити власним життям за все, що проти самого існування, коли геть спростовується жаль і біль, і пісок рудий

хльоскає із-під коліс, повернутися туди, де жив, але вже – без батька, що, як живий, лежить у могилі з руками, складеними на грудях, і лід, тонкий, весняний, – перетворюється на скривджений попіл хвацько, рветься, мов шкіра, відчуття непоправної втрати, і голос простує від

стулених губ, щоб відшукати й сполучити із живим відсутню ланку, худий чоловік, із затроюдженим нещастям серцем, що колись помер

легко, без судом, у старечому притулку, так полюбляв сонноту ранку і бути на самоті, без медсестер, а тепер його сина острах жадібно жер:

очі були широко розплющені, він уже давно навчився собою владати, душа як жажна невизначена ділянка пекла, жили як жорна крові, міст між теперішнім і минулим, прогулянкові катери в гавані, горла ґрати; того дня він як живий лежав у домовині, випроставшись на повен зріст.

GOTLAND

Чорний серпень – це мертвий лід і посмак пригари, цупке простирadlo збляклого неба, до якого можна приторкнутися, ніби до бузкової дощовитої хмари, – на старих світлинах Вісбю здається непереможним; тому виникає дивне відчуття, що жодних обмежень не існує у вимірах часу, як в порі переступного року, тут смажать рибу при світлі ґнотів і снасті мережать, очікують припливів і споряджають у море моторку, а ще рибарі п'ють бульйон, щоб набути сил і поваги, різьбярі з карельських беріз виробляють прикраси, потім риби на денах човнів потерпають од спраги, а на пристані суконних штанів пляміють лампаси; майже над кожними дверима тут є коняча підкова, припадає до хвиль п'яна чайка як проганий виторг, і рине з пагорба натовп, вбраний пишно й святково, коли після обіду дзвін на костьолі гучить ваговито.

Дощ у другій половині дня живив прохолодні струмки, й одноманітні хирні його потоки пливли, ніби кров волова, клавіші друкарської машинки гучно вистукали стрункий сюжет, де був тільки голос, але не існувало живого слова;

і вовняна вода обмивала час, який, на жаль, не лікує ран – хижі водні артерії запалювали вогкий, мов попіл цигарки, простір, що зшерх, а потім запав, як тиша, цупкий туман десь на узвишші над дзвіницею і собака надривно гавкав;

так складно дотримуватися певної теми або подолати шал, це жалюгідне кримське літо, що нарешті геть забирає сили, де холоне кров а, може, ознака крові і пахне мазутом шпал убогий подрібнений щебінь – неначе човен у піску ожилій;

зубожіння промерзле, літніх ніжних сутінків тьмянний шовк, зламане війнами життя – притаманне самотньому чоловіку, де голос чайки над пустельним узбережжям – затих, замовк, мов горло вже втомилося від того вологого надривного крику;

бо це шепіт болісних хвиль, це розрив навпіл твердючих жил, це все та ж сама кров, яка на сорочці просочується неквапом, це плач за чужими, за тими, хто не народився, та вже прожив, це брат, який шукає рідну сестру, – і сестра, що шукає брата;

так дерево дарує плід, а вітер зриває його і пускає у далечінь по воді, що скаламучує намул, наче порожню утробу рибини, у високім вікні неквапно догорає небес жажна синьоока синь і чайки над рукавами провулків, де дощ живить іржаві ринви;

у прибережному містечку убоге узбережжя – це теж кордон між почуттями, це разюча межа моря й берега у смерканні, цупкий туман обвиває простирадлом, і порушує хворий сон людини в готелі – крик крижаної води в заіржавілому крані.

ФОТОКАРТКА. НЕЛЛІ ЗАКС

Час застигає на фото. Тому колодязів дена, глибини пам'ятають сухі цебра, як сосни – лет голубиний, голуби у синьому небі, облітаючи все довкілля, не мають втоми, тому що дужі, м'язисті крила несуть їх далі над портом, судноверф'ю, полем, куди лише сягає погляд, затиснутий видноколом, над штучним озерцем, утвореним із копальні, над площею Святого Антонія, над дахом старої пральні, і все далі й далі. Небо для них як значуща ознака, як для загарбаних – перемога. Знаками зодіаку стають зіниці очей, старанно фіксуючи чорно-біле, і дощ над пустельною затокою перетворюється на зливу, що не вщухає до ранку, як тривожний телефонний виклик на довоєнному міському телеграфі, як ріки неслухняний витік, який марно торсає земну плоть, торуючи шлях в пустелі, і дощ стікає живими струмками з розмоклої стелі; тоді звичайні речі людського буденного існування, поєднавши дитячі сни, сльози розлук, страждання, – стають голосом з грамофонної платівки, втраченою добою, коли на них дивитися крізь карафу з незамутненою водою.

Камінь на узбочині зберігає світло полудня – холодне й довге, ціпеніє обважнілий, мов дощова хмара, спокій опісля шторму, хтось наслухає вранці щебетання високе, як небеса, дроздове, і власне життя вбогого мандрівника було гідним лише покари, а в той час, коли він спав, на губах відчуваючи сльозу солону, на його блаженнім обличчі тіні бузкові губили птахи і хмари;

на світлині зажурений чоловік миє руки, не торкаючись мила, хто він і звідки простує – ніхто ніколи того, на жаль, не визнає, він має дуже втомлений вигляд, вже вмерла жінка, яка любила його колись за красу, відвертість, глузд і щирю чоловічу вдачу, стара віолончель, обережно прихилена до стіни, надривно грає, осад печалі, як журна мелодія, у серці залишається на додачу;

про що можна повісти, коли справжніх слів так бракує горлу, я не вірю в легенди про те, що спершу було Слово, спочатку, і важко дотримуватись якоїсь послідовності у речах, до столу,

старанно накритего на кількох осіб, ніколи ніхто не покличе,
щоб скуштувати козиного сиру, вина випити гранчасту чарку,
тихе умиротворення й радість душі не відіб'ються на обличчі;

атож він прямує край поля, туди, де зростає посаджене влітку
молоде деревце, відчуваючи, як час нагло засотує вимір серця,
і само життя йому, птахолову, нагадує цупку вузлувату сітку,
тому що він – чоловік безіменний, завжди залежний од жінки,
волієш жити – живи, хочеш сердитися – просто бери і сердься,
рви, люби, як кров, що рвучко наповнює отвори, рани й жилки.

Плавник риби на хвилі залишає жахний поріз –
горло виборює мідь слова – і мерхне ріки єдваб –
над водою кружляє чайка – і падає стрімко вниз –
вечір – підхоплює її відбиття у зблисках фарб –
на обличчі чоловіка – не здригається жоден м'яз,
коли нездоланне поле стає ширшим у погляді, мов
старий автомобіль швидкої, що видає гуркіт, ляск,
і крізь губи навмання пробивається дужа кров;

він згадує, як тинявся галасвіта багато-багато літ,
синява проталу жил під шкірою грубшає, і гортань
знову намагається здолати, як зором, чайок політ,
враз нитка спогаду обривається, оголюючи ту грань,
де не ставало снаги осилити надсадний чаїний крик,
голий берег, бузкові тіні на обличчі від змахів крил,
гудзик від батькової сорочки, загублений ще торік,
жахне обопільне прагнення до кохання душ і тіл;

проти ночі собака біжить край берега й губить нюх, –
де пір'їнки заплуталися між бадиллям трави, поміж
стоншених стеблинок, козиних стежинок, і капелюх
лежить на дубовім столі у їдальні, як межа, незгірш
од загубленої довоєнної світлини, що зберегла уяв
щиру осінь і численні канави, скопані під дренаж,
гурт рябих наляканих кіз, які річку долають вплав,
світ, давно втрачений, такий рідний, але не наш –

це таємне життя крові під оболонкою плоті, бо плоть –
це баский кінь, шпарка хвиля, голос надсадний з уст,
лікарня, пускання хворої крові, забутий в душі Господь,
день, ніч, минуле, теперішнє, пальців нервовий хруст;
чоловік плаче тоді, коли він мертвий, – уплав, убрід,
через бурхливі хвилі несуть його тіло, закуте в гріб,
захід сонця над козиним пасовищем давно вже зблід,
лише хвора повинь викидає на берег охлялих риб.

Він тримав у руці порцелянову чашку і з неї пив рідину,
уважно дивився на пагорби, щільно замкнені віднокругом,

і любив у своєму грішному житті жінку – лише одну,
а вона зазвичай називала його відданим милим другом.

Усім здавалось, що вони мають вічний любовний роман,
дуже теплий, як кримські сутінки, бажаний, вельми щирий,
його серце билось із силою, як голуб в зачинений храм,
і кров, мов розтоплена цина, напувала собою жили.

Так у їхньому житті нічого не мінялося протягом кількох літ –
щоранку він пив духмяний чай, вона ставила квіти в вази,
і день за днем за високими вікнами повільно минав і блід,
назавше стираючи з пам'яті всі прикрощі й негаразди.

Іноді, було, вона брала прогулянковий човен на вихідних,
він супроводжував її у тих подорожах, тримаючи румпель,
і відчував, як річка під ними робила наче передсмертний вдих,
і в роті слова від хвилювання взагалі не трималися купи.

Якось ранком прокинувся – сіра чайка надсадно кричала над
іще сонним, блискучим, як новеньке лезо, осіннім плесом –
та не знайшов у ліжку поряд себе тієї, з якою він плекав сад,
і довго мовчки горілиць лежав – ні п'яним і ні тверезим.

<p>Головний Редактор Олександр Деко</p> <p>Заступники гол. редактора: Давид Маркіш (в Державі Ізраїль) (заступник в Україні-вакантна заст. в Канаді- С.Іщенко)</p> <p>Члени редколегії: Сергій Борщевський Леонід Вайсман Василь Горбатюк Микола Зиможня Юрій Каповський Степан Колесник Вольф Москович Геннадій Сівак</p> <p>Видається з 1997 року Видає Олександр Деко ISSN 1565-6837</p>	<p>У цьому зислі: Лауреати Міжнародної літературної премії імені Івана Кошелівця 2015 року. 3 Хитомірський ООНСПУ – 50... 4 М.Пасічник. Тридцять світочів 4 В. Васильчук. В. Головецький. В. Дзюба В. Кавун, Ю. Кондратюк, А. Клюско О. Остапенко, М. Павленко, М. Пасічник, М. Попого, І. Радичів, А. Савенць В. Сташук, М. Хімч, Г. Цепкова, Г. Цимбалюк, С. Шатська, М. Яремчук, М. Яценко сс. 4 – 115 * * *</p> <p>Емма Андрієвська.....116 Людмила Пархоменко.....126 В-чеслав Гук.....152 П. Сенюк, М. Зиможня. 157-160 М. Лисенко, І. Кучеренко. 191-213 О. Деко. «Соборність».....221 З доброї мості волі.....247 Г. Феліксон..... 249 Зміст.....264</p>
---	--